

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 listopada 2016 r.

Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy w Warszawie IV Wydział Karny

w składzie:

Przewodnicząca: SSR Agnieszka Furman

Protokolant: Marlena Sobotka, Anna Miernik, Maciej Koziński, Katarzyna Aryż, Agata Chruścińska, Urszula Grzanka, Patrycja Mrowiec

z udziałem Prokuratora: Tomasza Cieślaka, Marii Tomczak, Iwony Banickiej, Ewy Woźniak, Radosława Kalarusa, Ewy Dmitruk

po rozpoznaniu na rozprawie w dniach: 29 grudnia 2015 r., 3 marca 2016 r., 8 kwietnia 2016 r., 18 maja 2016 r., 22 czerwca 2016 r., 4 lipca 2016 r., 23 sierpnia 2016 r., 23 września 2016 r., 27 października 2016 r.

sprawy: A. R. (1) c. J. i K., ur. (...), w W.,

oskarżonej o to, że:

1. W dniu 24.05.2013 r. w W. przy ul. (...) dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, że uderzyła go ręką w twarz i głowę oraz przy użyciu noża przecięła mu lewą rękę w okolicy palców, czym spowodowała naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia u A. R. (2) inny niż określony w art. 156 §1 k.k. tj. o czy z art. 157 §1 k.k.
2. W dniu 8.06.2013 r. w W. przy ul. (...) dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, że uderzyła go przy użyciu rozbitej butelki szklanej w twarz, czym spowodowała u A. R. (2) rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni tj. o czyn z art. 157 §2 k.k.

orzeka

I. na postawie art. 25 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. uniewinnia oskarżoną A.

II. (...) od czynu 1;

III. uznaje oskarżoną A. R. (1) za winną czynu 2 i za to na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 2 k.k. skazuje ją i na tej samej podstawie wymierza jej karę 2 (dwóch) miesięcy pozbawienia wolności;

IV. na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 69 § 1 i 2, 70 § 1 pkt 1 wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby 3(trzech) lat;

V. na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 5 k.k. zobowiązuje oskarżoną do powstrzymania się od nadużywania alkoholu w okresie próby;

VI. na podstawie art. 4 § 1 k.k. w zw. z art. 72 § 1 pkt 6 zobowiązuje oskarżoną do poddania się terapii uzależnień od alkoholu w okresie próby;

VII. na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. P. P. kwotę 912 zł. (dziewięćset dwanaście) tytułem wynagrodzenia za świadczoną z urzędu pomoc prawną.

UZASADNIENIE

A. R. (1) została oskarżona o to, że:

1. w dniu 24 maja 2013 roku w W. przy ul. (...) dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, że uderzyła go ręką w twarz i głowę oraz przy użyciu noża przecięła mu lewą rękę w okolicy palców, czym spowodowała naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia u A. R. (2) inny niż określony w art. 156 §1 k.k.,

tj. o czyn z art. 157 §1 k.k.:

2. w dniu 8 czerwca 2013 roku w W. przy ul. (...) dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, że uderzyła go przy użyciu rozbitej butelki szklanej w twarz, czym spowodowała u A. R. (2) rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni,

tj. o czyn z art. 157 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w oparciu o dowody ujawnione w toku rozprawy ustalił następujący stan faktyczny.

A. R. (1) i A. R. (2) są małżeństwem, pozostającym w faktycznej separacji. Od stycznia 2013 roku oskarżona nie mieszka już z mężem, pozostaje w związku nieformalnym ze swoim konkubentem K. N.. Oskarżona została eksmitowana z lokalu przy ul. (...) w W.. Aktualnie mieszka z konkubentem przy ul. (...). Rodzina Państwa R. objęta była pomocą materialną i w formie pracy socjalnej z powodu uzależnienia A. R. (1) i A. R. (2) od alkoholu. W miejscu zamieszkania miały miejsce interwencje policji. Od grudnia 2012 roku czworo dzieci oskarżonej i A. R. (2) przebywa w pieczy zastępczej. Pomiędzy oskarżoną a A. R. (2) często dochodziło do kłótni. Zdarzało się, że mężczyzna stał na klatce w bloku, w którym mieszka oskarżona i krzyczał, żeby do niego wróciła.

Dowód:

- informacja z Ośrodka Pomocy Społecznej: k. 336;
- wykaz interwencji policji: k. 341, 412-413,
- odpowiedź dotycząca niebieskiej karty: k. 406;
- wykaz interwencji policji: k. 407-408;
- zeznania świadka B. N.: k. 387, 66;
- zeznania świadka P. Ś.: k. 490-491;
- wyjaśnienia oskarżonej A. R. (1): k. 382-386.

W nocy z 24 na 25 maja 2013 roku w W. przy ul. (...) A. R. (1) wraz z mężem A. R. (2) oraz K. N. spożywali alkohol. W pewnym momencie doszło do sprzeczki. A. R. (2) kłócił się z oskarżoną, iż nie będzie pozostawała w związku ona ze swoim konkubentem K. N.. A. R. (2) miał w ręku nóż, który trzymał za ostrze. Przewrócił pokrzywdzoną na łóżko uderzył tym nożem w znajdującą się w pokoju wieżę i chciał nim uderzyć oskarżoną. Wówczas w samoobronie oskarżona wyrwała A. R. (2) nóż i przecięła nim jego lewą rękę, od wewnętrznej strony, w okolicy palców. A. R. (2) wezwał na miejsce zdarzenia policję.

Zważywszy na rozbieżności w zeznanych funkcjonariuszy i wyjaśnieniach oskarżonej datę zdarzenia sąd ustalił na podstawie zapisów w notatnikach służbowych interweniujących funkcjonariusz i na podstawie pozostałych dokumentów w postaci raportów historii działania: k. 53-54, 73-74;

Dowód:

- raport historii działania: k. 53-54, 73-74;
- opinia sądowo-lekarska: k. 440;
- wyjaśnienia oskarżonej A. R. (1): k. 87v.-88, częściowo k. 382-386;
- zeznania świadka M. K. (2): k. 424, 81;
- zeznania świadka J. W.: k. 424-425.

Tym samym oskarżona nocy z 24 na 25 maja 2013 roku dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w postaci rany ciętej palca IV i V lewej ręki z uszkodzeniem ścięgna zginacza, czym spowodowała u niego naruszenie czynności ciała i rozstrój zdrowia na okres dłuższy niż siedem dni.

Dowód:

- opinia sądowo-lekarska: k. 92, 440.

W dniu 8 czerwca 2013 roku w W. przy ul. (...) A. R. (1), A. R. (2), A. R. (3) i K. N. urządzili grilla i spożywali alkohol. W pewnym momencie wywiązała się kłótnia między oskarżoną i jej byłym mężem. K. N. powiedział oskarżonej, aby poszła do domu, a A. R. (2) złapał ją za rękę i powiedział jej, że nigdzie nie pójdzie. Oskarżona w rękę trzymała butelkę, w wyniku szarpaniny przewróciła się i butelka się rozbiła. W rękę została jej tylko szyjka z butelki. Oskarżona podniosła się, podskoczyła go góry i przecięła A. R. (2) butelką twarz i nadgarstek. Następnie oskarżona pobiegła do mieszkania przy ul. (...). A. R. (2) dogonił ją na światłach, szarpali się, oskarżona pobiegła do domu, skąd zadzwoniła na policję. Funkcjonariusze przybyli na miejsce zdarzenia, na klatce stał zakrwawiony A. R. (2).

Dowód:

- protokół z badania stanu trzeźwości A. R. (1): k. 11-12;
- protokół z badania stanu trzeźwości A. R. (3): k. 13-14;
- protokół z badania stanu trzeźwości K. N.: k. 15-16;
- protokół oględzin A. R. (2): k. 21;
- protokół oględzin miejsca zdarzenia przy ul. (...): k. 29-30;
- dokumentacja fotograficzna: k. 38, 103, 109, 115;
- protokół oględzin A. R. (1): k. 118;
- wyjaśnienia oskarżonej A. R. (1): k. 87v.-88, 328-386;
- zeznania świadka P. R.: k. 386-387, 23-34;
- zeznania świadka E. G.: k. 422-423.

Następnie oskarżona i K. N. (który przyszedł na miejsce interwencji) zostali przeszukani, zatrzymani przez funkcjonariuszy Policji i zabrani do izby wytrzeźwień. Badanie stanu trzeźwości wykonane tego samego dnia wykazało, że A. R. (1) o godzinie 13:59 i 14:01 miała 0,97 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu.

Dowód:

- protokół przeszukania A. R. (1): k. 7-8;
- protokół przeszukania K. N.: k. 9-10;
- protokół zatrzymania A. R. (1): k. 2;
- protokół zatrzymania K. N.: k. 4;
- protokół z badania stanu trzeźwości A. R. (1): k. 11-12;
- protokół oględzin A. R. (1): k. 61-63;
- zeznania świadka P. R.: k. 386-387, 23-34;
- zeznania świadka E. G.: k. 422-423;
- wyjaśnienia oskarżonej A. R. (1): k. 382-384.

A. R. (2) został przewieziony do szpitala. Podczas badania stwierdzono, iż posiada powierzchowne rany cięte okolicy brody po stronie lewej oraz kłębu dłoni lewej.

Dowód:

- karta informacyjna dotycząca A. R. (2): k. 17;
- skierowanie do poradni chirurgii ogólnej: k. 18;
- opinia sądowo-lekarska: k. 92.

Tym samym oskarżona w dniu 8 czerwca 2013 roku dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2), czym spowodowała u niego rozstrój zdrowia na okres trwający nie dłużej niż siedem dni.

Dowód:

- opinia sądowo-lekarska: k. 92, 440.

U A. R. (1) nie rozpoznano choroby psychicznej ani upośledzenia umysłowego. Oskarżona nadużywa alkoholu, rozpoznano u niej zespół uzależnienia od alkoholu. Stan psychiczny A. R. (1) w czasie czynów nie znosił ani nie ograniczał jej zdolności do rozpoznania znaczenia czynów ani pokierowania swoim postępowaniem. Nie było przeciwwskazań do brania udziału w czynnościach procesowych przez oskarżoną. A. R. (1) powinna być leczona odwykowo.

Dowód:

- opinia sądowo-psychiatryczna: k. 123-124;
- uzupełniająca opinia sądowo-psychiatryczna: k. 377.

Oskarżona była dotychczas czterokrotnie karana.

Dowód:

- kara karna: k. 429-431.

A. R. (1) urodziła się (...) w W.. Jest obywatelstwa polskiego. Posiada wykształcenie podstawowe, nie ma wyuczonego zawodu. Nie posiada stałego zatrudnienia, pracuje dorywczo przy osobach niepełnosprawnych i z tego tytułu osiąga

dochód w wysokości 900,00 - 1 000,00 zł miesięcznie. Jest mężatką, posiada czwórkę dzieci. Alimenty przyznane dzieciom (łącznie 300,00 zł) przekazuje do placówki, w której znajdują się dzieci.

Dowód:

- dane osobopoznawcze: k. 307, 365;

- informacja z Urzędu Skarbowego: k. 229.

Oskarżona przesłuchiwana w toku postępowania przygotowawczego (k. 87v.-88) nie przyznała się do pierwszego zarzutu. Przyznała się natomiast do drugiego zarzutu.

Co do pierwszego zdarzenia wyjaśniła, że jej mąż miał w ręku nóż, trzymał go za ostrze, a ona mu go wyrwała i rozcięła mu lewą rękę. Dodała, że mąż uderzył tym nożem w wieżę w pokoju i chciał ją uderzyć. Kłócił się wówczas z oskarżoną, iż ta nie będzie ze swoim konkubentem K. N., który był wówczas w mieszkaniu przy ulicy (...), razem z mężem pili oni alkohol.

Odnosząc się do drugiego zdarzenia oskarżona wyjaśniła, że w dniu 8 czerwca 2013 roku była na bazarze przy ul. (...) z konkubentem. Przyszedł jej mąż ze szwagrem i wszyscy zaczęli spożywać alkohol. Zaczęła się kłótnia. Konkubent powiedział jej, aby poszła do domu, a mąż złapał ją za rękę i powiedział, że nigdzie nie pójdzie. Oskarżona w rękę trzymała butelkę, w wyniku szarpaniny przewróciła się i butelka się rozbiła. W rękę została jej tylko szyjka z butelki. Oskarżona podniosła się, podskoczyła go góry i przecięła mężowi butelką twarz. Oskarżona pobiegła do domu, A. R. (2) dogonił ją na światłach, szarpali się, wyrwała mu się i pobiegła do domu, skąd zadzwoniła na policję.

Oskarżona przesłuchiwana na rozprawie (k. 382-386) odnosząc się do pierwszego z zarzucanych mu czynów wyjaśniła, że to A. R. (2) trzymał w ręku nóż, ona mu go wyrwała i wtedy przecięła mu palce. Dodała, że wcześniej mężczyzna przewrócił ją na łóżko, zdjął spodnie i przyłożył nóż. Oskarżona dodała, iż w toku składania wyjaśnień w postępowaniu przygotowawczym wstydziła się o tym mówić. Wyjaśniła również, iż w czasie zajścia z nożem prawdopodobnie uderzyła również A. R. (2) w twarz.

Odnosząc się z kolei do drugiego z zarzucanych jej czynów wyjaśniła, iż podczas spotkania na bazarze jej mąż znowu zaczął się awanturować, że z nikim nie będzie. Popchnął ją, butelka stała obok niej, oskarżona podniosła się, stłukła butelkę, została jej w ręku jedynie szyjka. Podskoczyła kilkakrotnie do A. R. (2) i dźgnęła go stłuczoną butelką. On wtedy zaczął się szarpać, a oskarżona pobiegła do domu.

Sąd dał wiarę w całości wyjaśnieniom oskarżonej złożonym w toku postępowania przygotowawczego (k. 87v.-88), gdyż są one spójne, logiczne i konsekwentne. Wyjaśnienia te zostały złożone w dniu 10 czerwca 2013 roku, stąd z uwagi na niedużą odległość czasową od zdarzeń, wersja oskarżonej zasługuje na wiarę. Tym bardziej, iż wyjaśnienia te potwierdzają zarówno zeznania świadków, jak również zebrane w sprawie dokumenty. Dodać należy, iż przebieg zdarzenia z 24/25 maja 2013 roku przedstawiony przez oskarżoną zgodnie z opinią biegłego był prawdopodobny, tj. ustalone uszkodzenie ciała mogło powstać w sposób opisany przez A. R. (1).

Sąd dał też wiarę wyjaśnieniom oskarżonej złożonym na rozprawie (k. 382-386) w przeważającej części. Co do zdarzenia z dnia 8 czerwca 2013 roku wyjaśnienia te zasługują w całości na wiarę, gdyż są zbieżne z wyjaśnieniami złożonymi w toku postępowania przygotowawczego.

Wyjaśniając na rozprawie co do zdarzenia z maja 2013 roku oskarżona wprowadziła do swojej relacji szereg nowych elementów. Stwierdziła między innymi, że A. R. (2) w pewnym momencie złapał ją i rzucił na łóżko, zdjął spodnie i przystawił nóż, co miało miejsce jeszcze zanim uderzył nożem w kolumnę radiową. Opis tego fragmentu zajścia przedstawiony na rozprawie zasługuje na wiarę i stanowi jedynie uzupełnienie skąpej i bardzo lakonicznej relacji złożonej w toku postępowania przygotowawczego. Podkreślić należy, iż tłumaczenie oskarżonej, iż o przewróceniu jej

na łóżko nie wspominała wcześniej, ponieważ się wstydziła, jest w oczach Sądu przekonujące. Jest to sytuacja na tyle przykra i osobista, że przekazywanie informacji na ten temat musi być krępujące.

W tym miejscu podkreślić należy, iż wyjaśnienia A. R. (1) złożone na rozprawie są pełne drobnych sprzeczności, oskarżonej myślą się różne zdarzenia, zlewają wspomnienia, między innymi w odniesieniu do dat wydarzeń i posługiwania się przez pokrzywdzonego dwoma nożami podczas zajścia z maja 2013r., obecności K. N.. Powyższe zdaniem Sądu wynika zarówno z dużego upływu czasu od zarzucanych jej zdarzeń, jak również z jej silnego uzależnienia alkoholowego. Podkreślić należy, iż w czasie popełnienia obu zarzucanych jej czynów oskarżona była pod wpływem alkoholu, stąd pewne okoliczności mogły ulec zatarciu w pamięci lub też przekształceniu. Powyższe nie deprecjonuje jednak całości wyjaśnień oskarżonej. Tym bardziej, iż przykładowo rozpoznała ona policjanta biorącego udział w interwencji z dnia 8 czerwca 2013 roku (k. 387). Podkreślić również należy, iż oskarżona przyznała się do popełnienia obu czynów. Co do zdarzenia z dnia 8 czerwca 2013 roku za każdym razem podawała te same okoliczności. Natomiast co do zdarzenia z maja 2016 roku za każdym razem oskarżona wyjaśniała, iż to A. R. (2) pierwszy wziął do ręki nóż, a ona mu go wyrwała, aby się obronić przed zapowiadającym atakiem. Brak przy tym dowodu, który zaprzeczałby tej okoliczności.

Sąd w całości dał wiarę zeznaniom funkcjonariuszy policji: P. R. (k. 386-387), E. G. (k. 422-423), M. K. (2) (k. 424, 81) i J. W. (k. 424-425). Świadkowi jako osoby obce dla oskarżonej nie były zainteresowane wynikiem niniejszego postępowania, stąd nie miały powodów, aby zeznawać nieprawdę. Ponadto ich zeznania są logiczne, spójne wewnętrznie i korelują z pozostałym materiałem dowodowym zebrany w sprawie.

Sąd dał również wiarę zeznaniom świadka: B. N. (k. 387, 66) i P. Ś. (k. 490-491), przy czym nie byli oni świadkami zdarzenia i nie posiadali wiedzy na ten temat. Stąd ich zeznania służyły jedynie ustaleniu relacji panujących pomiędzy oskarżoną a jej mężem.

Sąd uznał za wiarygodne wszystkie opinie biegłych sporządzone w niniejszej sprawie. Opinie te zostały wydane przez kompetentne osoby, na zlecenie uprawnionych organów. Ponadto były jasne i pełne, a żaden ze zwrotów użytych przez biegłych zarówno w części opisowej, jak i w zakresie wnioskowania nie nasuwał wątpliwości Sądu.

Sąd uznał również za w pełni wiarygodne dokumenty ujawnione na rozprawie (zarówno o charakterze urzędowym, jak i prywatnym). Dokumenty te nie były kwestionowane przez strony, jak również Sąd nie znalazł podstaw do ich podważenia z urzędu.

Sąd Rejonowy zważył co następuje.

Na wstępie rozważań prawnych koniecznym było rozstrzygnięcie, zgodnie z art. 4 par.1 k.k., którą ustawę – aktualnie obowiązującą, czy też tą obowiązującą w czasie pomiędzy popełnieniem przestępstwa a orzekaniem zastosować, która dla oskarżonych jest względniejszą. Należy bowiem podkreślić, iż czyny będące przedmiotem aktu oskarżenia miały miejsce w 2013 roku, zaś w dniu 1 lipca 2015 roku weszła w życie ustawa z dnia 20 lutego 2015 roku o zmianie ustawy Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396). Ustawa ta w sposób zasadniczy znowelizowała część ogólną kodeksu karnego wprowadzając szereg nowych instytucji zmierzających do wyeliminowania wymierzania kar probacyjnych na rzecz kar nie izolacyjnych, jednak bez warunkowego ich zawieszenia, zmianie uległy również regulacje dotyczące środków kompensacyjnych, zarówno jeśli chodzi o ustalenie ich rozmiaru, jak również pozycję w kodeksie karnym.

W aktualnym stanie prawnym zgodnie z art. 69 § 1 k.k. Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Przed dniem 1 lipca 2015 roku zgodnie z powołanym przepisem Sąd mógł warunkowo zawiesić wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej 2 lat, kary ograniczenia wolności lub grzywny orzeczonej jako kara samoistna, jeżeli było to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy

celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. W konsekwencji aktualne przepisy ograniczają możliwość wymierzania kar probacyjnych w porównaniu z uprzednio obowiązującym stanem prawnym.

Podkreślić należy, iż ocena przepisów obowiązujących w uprzednim stanie prawnym i obecnie powinna być czyniona pod kątem konkretnego przypadku. Biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd jako korzystniejsze dla oskarżonej przyjął poprzednio obowiązujące przepisy ustawy karnej.

Zgodnie z art. 157 § 1 k.k. kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia, inny niż określony w art. 156 § 1 k.k. podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

Natomiast zgodnie z art. 157 § 2 k. k. kto powoduje naruszenie czynności narządu ciała lub rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni podlega karze grzywny, ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Przedmiotem ochrony prawnokarnej przepisu art. 157 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k., a zarazem przedmiotem zamachu jest zdrowie ludzkie. Czynność sprawcza polega na "powodowaniu" opisanych w powołanym wyżej przepisie skutków, których charakter decyduje o przyjętej kwalifikacji prawnej. Przestępstwo z art. 157 k.k. we wszystkich odmianach określonych w § 1-3, jest przestępstwem materialnym, a jego dokonanie następuje z chwilą realizacji skutku określonego w jednym z tych przepisów, co stanowi podstawę kwalifikacji prawnej czynu i określa granice odpowiedzialności sprawcy. Przez naruszenie czynności narządu ciała należy rozumieć spowodowanie zmian w organie ciała, które zakłócają jego normalne, zgodne z przeznaczeniem jego funkcjonowanie. Pojęcie to obejmuje wszystkie zachowania, pozostające w związku przyczynowym i normatywnym ze skutkiem (por. wyrok SA w Warszawie z 19 września 1995 r., II AkR 308/95, Prok. i Pr. 1996, nr 7-8, poz. 14 dodatek). Przypisanie przestępstwa z art. 157 k.k. uwarunkowane jest ustaleniem faktycznym, że dany sprawca spowodował konkretne uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia. Odpowiedzialność za przestępstwa skutkowe sprowadza się do tego, że sprawcy przypisuje się zarzeczalny zamiar spowodowania jakiegokolwiek uszkodzenia ciała czy rozstroju zdrowia, a nie uszkodzenia określonego narządu ani spowodowania określonego czasu trwania zakłóceń funkcjonowania takiego narządu (por. wyr. SA w Krakowie z 10.7.1996 r., II AKa 141/96, KZS 1996, Nr 7-8, poz. 50).

Przestępstwo określone w art. 157 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. może być popełnione umyślnie zarówno z zamiarem bezpośrednim, jak i z zamiarem wynikowym. Dla przyjęcia realizacji znamion typu określonego w powołanym wyżej przepisie wystarczy ustalenie, że sprawca chciał albo przewidując możliwość na to się godził, że spowodowany uszczerbek na zdrowiu będzie uszczerbkiem w rozumieniu art. 157 § 1 k.k. lub art. 157 § 2 k.k.

W tym miejscu podkreślić należy, że dla bytu przestępstwa z art. 157 k.k. obojętne jest, czy pokrzywdzony korzystał ze zwolnienia lekarskiego. Prawnie relewantne jest tylko to w ciągu jakiego okresu czasu uszkodzony narząd był pozbawiony zdolności normalnego działania (por. wyr. SN z 7.4.1933 r., IV K 138/33, OSN(K) 1933, Nr 6, poz. 116). Sam zaś stan patologiczny może być tego rodzaju, że pozwala na pracę przy pokonaniu pewnego cierpienia (por. wyr. SN z 27.10.1937 r., I K 173/38, OSN(K) 1939, Nr 6, poz. 138).

Przenosząc powyższe na stan faktyczny niniejszej sprawy stwierdzić należy co następuje.

A. R. (1) w dniu 24 maja 2013 roku w W. przy ul. (...) dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, przy użyciu noża przecięła mu lewą rękę w okolicy palców, czym spowodowała naruszenie czynności ciała lub rozstrój zdrowia u A. R. (2) inny niż określony w art. 156 §1 k.k. Zachowanie oskarżonej pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym ze skutkiem. A. R. (1) działała z zamiarem wynikowym bezpośrednim, tj. oskarżona godziła się na to, że w przypadku wyrwania noża pokrzywdzonemu może dojść do uszkodzenia ciała. Tym samym oskarżona zrealizowała przedmiotowe i podmiotowe znamiona czynu z art. 157 § 1 k.k.

Sąd uznał jednak, że oskarżona działała w ramach kontratypu obrony koniecznej. Zgodnie art. 25 § 1 k.k. Nie popełnia przestępstwa, kto w obronie koniecznej odpiera bezpośredni, bezprawny zamach na jakiegokolwiek dobro chronione prawem. Innymi słowy czyn mieszczący się w granicach obrony koniecznej jest czynem legalnym.

Posłużenie się zwrotem "jakiegokolwiek dobro prawne" przesądza, że chodzi o każde dobro pozostające pod ochroną obowiązującego prawa.

Przez zamach należy rozumieć wyłącznie zachowanie się człowieka, które w określonym układzie sytuacyjnym stwarza niebezpieczeństwo dla dobra prawnego. Zamach nie musi być zachowaniem ukierunkowanym na naruszenie dobra w tym sensie, że zakładałby istnienie woli lub chęci po stronie napastnika (umyślność w rozumieniu art. 9 § 1 k.k.). Owo niebezpieczeństwo dla dobra może wynikać z przypadkowego i nieostrożnego zachowania drugiej osoby, tak długo jak stwarza potencjalne zagrożenie.

Zamach nosić musi znamię bezpośredniości. Ustawodawca przesądził wyraźnie aspekt jego bliskości czasowo-przestrzennej. Istotą znamienia bezpośredniości jest zaakcentowanie faktu, że odpiąć można jedynie taki zamach, który z wysokim prawdopodobieństwem, w braku przeciwwagi naruszy określone, zidentyfikowane i zindywidualizowane dobra prawne. W tym kierunku wypowiedział się Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 grudnia 1978 roku, II KR 266/78 (OSNKW 1979, Nr 6, poz. 65): "Bezpośredniość zagrożenia wchodzi w grę również wówczas, gdy istnieje wysoki stopień prawdopodobieństwa, że zagrożone atakiem dobro zostanie zaatakowane natychmiast, w najbliższej chwili". Musi to być zatem zachowanie uruchamiające rozpoznawalny przebieg kauzalny, który ze względu na dostępną wiedzę i doświadczenie życiowe może być uznany jako z wysokim prawdopodobieństwem prowadzący do naruszenia dobra prawnego. Trafnie podkreśla J. Giezek, że nie chodzi tu jedynie o wskazanie ostatniego ogniwa kauzalnego przed naruszeniem dobra, ale o taki zespół ogniw pośrednich, który staje się relewantny w ocenie danego zdarzenia, jako legitymizującego rozpoczęcie obrony (J. Giezek (red.), [w:] N. Kłaczyńska, G. Łabuda, Kodeks karny. Część ogólna. Komentarz WKP 2012, teza 9).

W przypadku zachowań umyślnych, nieodzownym elementem ewaluacji charakteru zamachu jest wzgląd na uzewnętrznioną wolę napastnika. Jednoznacznie zaprezentowany zamiar osoby w połączeniu ze zobiektywizowanymi kryteriami oceny przedmiotowego niebezpieczeństwa stanowią podstawę do uznania, czy zamach jest już w fazie bezpośredniości. Trafnie tę kwestię rozstrzygnął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 lutego 2006 roku, V KK 238/05 (OSNKW 2006, Nr 3, poz. 29), gdzie wyraźnie wskazał, że: "Nie wychodzi poza granice obrony koniecznej udaremnienie spodziewanego aktu agresji, jeśli in concreto jawi się on jako nieuchronny w wypadku niepodjęcia natychmiastowej akcji obronnej. Dlatego też, działa w granicach obrony koniecznej także ten, kto uniemożliwia urzeczywistnienie bezprawnego zamachu, gdy napastnik zmierza bezpośrednio do jego realizacji".

W granicach obrony koniecznej działa także ten, kto uniemożliwia urzeczywistnienie bezprawnego zamachu, gdy napastnik zmierza bezpośrednio do jego realizacji. Chodzi o sytuacje, gdy w konkretnych okolicznościach atak jawi się jako nieuchronny w wypadku niepodjęcia natychmiastowej akcji obronnej. Istotą tego twierdzenia jest przeświadczenie, że jeżeli obrona swoich dóbr stanowi prawo obywatela, nie musi on czekać na dalszą aktywność napastnika (np. pierwsze zadanie ciosu), gdyż w określonej sytuacji może być już za późno na podjęcie skutecznej obrony. Pogląd ten popiera m.in. A. Zoll (A. Zoll, Kodeks karny. Część ogólna, t. I, s. 452-453), J. Giezek (J. Giezek, Kodeks karny. Część ogólna, teza. 8), a także judykatura (vide: wyrok SA w Lublinie z 26.5.2008 r., II AKa 93/08, niepubl.). Zaprzeczeniem idei prawa do obrony byłaby taka sytuacja, aby osoba atakowana zmuszona byłaby czekać na etap naruszenia jej dobra prawnego, aby mieć pewność, że osoba atakująca rzeczywiście chce to dobro naruszyć.

Również w przypadku ustalenia występowania przerw pomiędzy dokonywanymi naruszeniami dóbr, jeśli z okoliczności zajścia wynika, że napastnik będzie kontynuował zachowanie godzące w dobro zamachowi można nadawać cechę bezpośredniości (tak m.in. wyrok SN z 8.2.1985 r., IV KR 18/85, OSNKW 1985, z. 11-12, poz. 92). By mówić o bezpośredniości zamachu w danych okolicznościach zdarzenia należy wykazać, iż z wysokim prawdopodobieństwem sprawca inicjuje przebieg przyczynowy, prowadzący według dostępnej wiedzy do rozwinięcia zagrożenia dla dobra, które finalnie (bez kontrakcji) może zostać naruszone. W przypadku przerwy w dokonywaniu naruszeń to właśnie uprzednie zachowania napastnika w powiązaniu z kontekstem zdarzenia uprawdopodobniają przypuszczenie, że z wysoką dozą prawdopodobieństwa będą one kontynuowane.

Odpieranie zamachu jest usprawiedliwione tak długo, jak on trwa, tj. istnieje niebezpieczeństwo dla dobra (A. Zoll, Kodeks karny. Część ogólna, t. I, s. 454; A. Marek, Obrona, s. 61).

Istotnym elementem rzutującym na spełnienie przesłanek kontratypu z art. 25 § 1 k.k. jest ocena konieczności odpierania zamachu w konkretnych okolicznościach. Konieczność ma dwa aspekty - zewnętrzny, tj. oceny niezbędności podjęcia zachowania obronnego w ogóle, oraz wewnętrzny - tj. niezbędności podjęcia konkretnego sposobu zachowania. Dominuje pogląd o samoistności obrony koniecznej. Dopóki odpieranie zamachu na dobra prawne nie będzie zakładało albo immanentnie wymuszało umyślnego pozbawienia napastnika życia - osoba chcąc skorzystać z kontratypu nie musi uzasadniać, że istniała inna równie efektywna metoda jego zniwelowania. Wiele cech związanych ze sprawcą, nośnikiem zaatakowanych dóbr, okolicznościami i przyjętym modus operandi determinuje ocenę adekwatności przyjętych środków obrony. W doktrynie i orzecznictwie akcentuje się ponadto następujące szczególne czynniki oceny: siłę fizyczną napastnika, jego stan psychofizyczny, przewagę liczebną, używanie niebezpiecznych narzędzi, intensywność zadawanych ciosów, miejsce, w którym doszło do zamachu (tak m.in. SN w wyr. z 14.6.1984 r., I KR 123/84, OSNPG 1985, Nr 4, poz. 51; wyr. SA w Gdańsku z 19.5.2014 r., II AKA 96/14, Legalis). Uwzględniając powyżej wskazane faktory, broniący dobra może użyć takich środków obrony, które są mu efektywnie dostępne i zapewnią mu skuteczność oraz zyskanie przewagi nad napastnikiem.

Oceny stopnia i intensywności zamachu należy dokonywać prognostycznie, tj. ze względu na doświadczenie życiowe, posiadaną wiedzę oraz znajomość przebiegów kauzalnych, dostosować sposób odparcia zamachu nie tyle do obecnie istniejącego zagrożenia, ale by zapewnić, że się ono nie rozwinie w stopniu, w którym jego odwrócenie będzie już poza zasięgiem. Dorobek judykalny wskazuje jednoznacznie, że działający w obronie koniecznej może użyć takich środków, jakie uważa w konkretnych okolicznościach za niezbędne do odparcia zamachu. To oznacza, że mogą to być również przedmioty niebezpieczne bądź nóż. Napadnięty ma prawo bronić się środkami odpowiednimi do użytych w zamachu, byleby tylko nie przekroczył proporcji dóbr właściwej obronie koniecznej (tak m.in. wyrok SA w Lublinie z 18.2.2014 r., II AKA 19/14). Założenie konieczności obrony przed bezprawnym atakiem zawiera w sobie wymóg umiarkowanego (koniecznego) sposobu obrony, w którym broniący się uzyskuje przewagę niezbędną do odparcia zamachu - oraz mimo braku zasady proporcjonalności dóbr zagrożonego zamachem i naruszonego w wyniku jego odparcia - niedopuszczalność rażącej dysproporcji tych dóbr. Broniący dobra przed zamachem musi być świadomy istnienia zamachu oraz działać celem jego uchylenia.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy uznać, że oskarżona A. R. (1) swoim zachowaniem podjętym wobec pokrzywdzonego A. R. (2) w dniu 24 maja 2013 roku w W. przy ul. (...) odpierała bezprawny zamach z jego strony. Zachowanie A. R. (2) podjęte w tym samym czasie i miejscu wobec oskarżonej, w atmosferze kłótni, a polegające na trzymaniu w ręku noża, którym najpierw uderzył w znajdującą się w pomieszczeniu kolumnę i chciał uderzyć nim małżonkę stanowiło zamach w rozumieniu art. 25 § 1 k.k., zaś oskarżona odpierała ten zamach, poprzez wyrwanie noża z ręki pokrzywdzonego, czym spowodowała obrażenia w postaci rozcięcia lewej dłoni w okolicy palców. Działanie A. R. (2) nie stanowiło wyłącznie abstrakcyjnego zagrożenia, ale nabrało już cechę bezpośredniości. Działanie oskarżonej było natomiast reakcją na skierowany na jej zdrowie zamach i podjęte zostało w obliczu zachowań napastnika, które wskazywały na nieuchronność ataku. Podkreślić należy, że pokrzywdzony trzymając w ręku nóż skierowany w stronę oskarżonej (którym uderzył wieżę, a chciał uderzyć w oskarżoną) jednoznacznie zaprezentował swój zamiar wyrządzenia krzywdy oskarżonej, co potwierdzają zobjektywizowane kryteria oceny przedmiotowego niebezpieczeństwa. Biorąc pod uwagę tę okoliczność, jak również odległość napastnika od oskarżonej i jego zachowanie należało dojść do wniosku, że ów zainicjowany zamach był już bezpośredni. Oskarżona doprowadzając do uderzenia pokrzywdzonego nożem udaremniła tym samym spodziewany atak agresji na jej osobę, który jawił się jako atak nieuchronny. Zważywszy na okoliczności zdarzenia z 24/25 maja 2013 roku Sąd uznał, że oskarżona miała prawo bronić się środkami odpowiednimi do użytych w zamachu i nie przekroczyła proporcji dóbr właściwej obronie koniecznej.

Mając powyższe na uwadze stwierdzić należy, że zachowanie oskarżonej polegające na tym, że w dniu 24/25 maja 2013 roku w W. przy ul. (...) dokonała ona uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, przy użyciu noża przecięła mu lewą rękę w okolicy palców, nie stanowi przestępstwa z art. 157 § 1 k.k.

W świetle brzmienia art. 17 § 1 pkt 2 k.p.k. nie wszczyna się postępowania, a wszczęte umarza, gdy ustawa stanowi, że sprawca nie popełnia przestępstwa. W przypadku, gdy wskazana powyżej przesłanka materialnoprawna ujawnia się dopiero po rozpoczęciu przewodu sądowego powoduje to w świetle art. 414 § 1 k.p.k. uniewinnienie oskarżonego – o czym Sąd orzekł w punkcie pierwszym wyroku.

Odnosząc się do drugiego czynów zarzucanych oskarżonej stwierdzić należy, iż A. R. (1) w dniu 8 czerwca 2013 roku w W. przy ul. (...) dokonała uszkodzenia ciała A. R. (2) w ten sposób, że uderzyła go kilkukrotnie przy użyciu rozbitej butelki, czym spowodowała u A. R. (2) rozstrój zdrowia trwający nie dłużej niż 7 dni. Zachowanie oskarżonej pozostawało w adekwatnym związku przyczynowym ze skutkiem. A. R. (1) działała z zamiarem bezpośrednim, tj. **chciała uderzyć męża i swoją świadomością** obejmowała cały zespół znamion przedmiotowych czynu. Tym samym oskarżona zrealizowała przedmiotowe i podmiotowe znamiona czynu z art. 157 § 2 k.k.

Stopień społecznej szkodliwości czynu, którego oskarżona dopuściła się w dniu 8 czerwca 2013 roku jest znaczny. Świadczy o tym charakter dobra prawnego, które naruszyła w postaci zdrowia człowieka. Dodać należy, iż zachowanie oskarżonej miało miejsce pod wpływem alkoholu. Ponadto działała ona z zamiarem bezpośrednim.

Stopień winy po stronie oskarżonej Sąd ocenił jako wysoki. Oskarżona jest człowiekiem dorosłym, zdolnym do ponoszenia odpowiedzialności za swoje czyny. U A. R. (1) nie stwierdzono objawów choroby psychicznej ani cech upośledzenia umysłowego. Rozpoznano u niej uzależnienie od alkoholu. Stan psychiczny w zakresie popełnionego czynu nie znosił jednak ani nie ograniczał jej zdolności do rozpoznania znaczenia czynów i pokierowania swoim postępowaniem. Nie sposób też przyjąć, że oskarżona w krytycznym momencie działała w anormalnej sytuacji motywacyjnej. W trakcie zdarzenia oskarżona znajdowała się w stanie nietrzeźwości zwykłej, co jednak nie stanowi podstawy do zmniejszenia stopnia winy. Dodać należy, iż skazana była już wcześniej karana, stąd tym bardziej powinna zdawać sobie sprawę z negatywnych konsekwencji swoich zachowań.

Z uwagi na powyższe Sąd doszedł do wniosku, iż wszystkie przesłanki odpowiedzialności karnej za przestępstwo przypisane oskarżonej w wyroku zostały spełnione.

Przechodząc do wymiaru kary wymierzonej oskarżonej A. R. (1) stwierdzić należy co następuje.

Jako okoliczność łagodzącą Sąd wziął pod uwagę fakt, iż przyznała się ona do popełnienia zarzucanego jej czynu oraz to, że działał pod wpływem silnych emocji uzasadnionych okolicznościami czynu, a decyzje o dokonaniu czynu zabronionego podjęła w sposób nieprzemysłny i niezaplanowany.

Natomiast okolicznością obciążającą była uprzednia karalność oskarżonej oraz fakt, iż przedmiotowego czynu dopuściła się będąc w stanie po spożyciu alkoholu.

W konsekwencji Sąd, stosując w myśl art. 4 § 1 k.k. przepisy kodeksu karnego obowiązującego do dnia 1 lipca 2015 roku i na podstawie art. 157 § 2 k.k. wymierzył oskarżonej karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Wymierzona kara w ocenie Sądu jest adekwatna do stopnia społecznej szkodliwości czynu oraz nie przekracza stopnia winy oskarżonej. Jednocześnie spełni ona postawione przed nią cele w zakresie prewencji indywidualnej i generalnej, oddziałując zapobiegawczo i wychowawczo na oskarżoną i kształtując świadomość prawną społeczeństwa. Kara ukształtowana w sposób wyżej opisany ma szansę odpowiednio ukształtować osobowość A. R. (1) i wzbudzić w niej szacunek dla obowiązującego porządku prawnego, w szczególności zaś poczucie odpowiedzialności za swoje czyny i potrzebę bezwzględного przestrzegania prawa.

Jednocześnie Sąd działając na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. oraz art. 70 § 1 pkt 1 k.k. przy zastosowaniu w myśl art. 4 § 1 k.k. przepisów Kodeksu karnego obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 r., wykonanie orzeczonej wobec oskarżonej kary warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat.

Zgodnie z tym przepisem Sąd może warunkowo zawiesić wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności nieprzekraczającej 2 lat, kary ograniczenia wolności lub grzywny orzeczonej jako kara samoistna, jeżeli jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec sprawcy celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa. Zawieszając wykonanie kary, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim postawę sprawcy, jego właściwości i warunki osobiste, dotychczasowy sposób życia oraz zachowanie się po popełnieniu przestępstwa. Zdaniem Sądu w sytuacji oskarżonej zachodzi pozytywna prognoza kryminologiczna mimo faktu, iż była ona wcześniej karana. Podkreślić bowiem należy, iż pierwszy raz została ona uznana za winną popełnienia przestępstwa przeciwko zdrowiu. Ponadto przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu oraz w sposób szczegółowy opisała przebieg wydarzeń. Sąd uznać należy, iż naruszenie dobra prawnego w postaci zdrowia człowieka miało charakter incydentalny w życiu oskarżonej. Zdaniem Sądu wymierzenie oskarżonej bezwzględnej kary pozbawienia wolności nie jest konieczne, aby zostały spełnione cele kary zarówno w postaci prewencji indywidualnej, jak i ogólnej. Oskarżonej należy raz jeszcze dać szansę powrotu do życia w zgodzie z obowiązującym porządkiem prawnym wskazując jednocześnie, iż w razie powrotu do przestępstwa może nastąpić wykonanie warunkowo zawieszanej kary. W konsekwencji oskarżona zasługuje na zastosowanie wobec niej dobrodziejstwa w postaci instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Okres próby (3 lata) jest zdaniem Sądu wystarczający do zweryfikowania czy pozytywna prognoza kryminologiczna była zasadna i czy zachowanie oskarżonej miało charakter jednorazowy.

Na podstawie art. 72 § 1 pkt 5 k.k. przy zastosowaniu w myśl art. 4 § 1 k.k. przepisów Kodeksu karnego obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 r. Sąd zobowiązał oskarżoną do powstrzymywania się od nadużywania alkoholu w okresie próby.

Ponadto na podstawie art. 72 § 1 pkt 6 k.k. przy zastosowaniu w myśl art. 4 § 1 k.k. przepisów Kodeksu karnego obowiązujących do dnia 1 lipca 2015 r. Sąd zobowiązał oskarżoną do poddania się terapii uzależnień od alkoholu w okresie próby.

Powyższe było konieczne z uwagi na fakt, że popełnione przez oskarżoną przestępstwo pozostaje w związku z nadużywaniem przed nią alkoholu, od którego A. R. (1) jest uzależniona.

Podkreślić należy, iż w razie niewykonywania przez oskarżoną ww. obowiązków probacyjnych może nastąpić wykonanie warunkowo zawieszanej kary pozbawienia wolności. Obowiązki te mają bowiem służyć weryfikacji ustalonej pozytywnej prognozy kryminologicznej.

Na podstawie art. 618 § 1 pkt 11 k.p.k. Sąd zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokata P. P. kwotę 912,00 zł, gdyż pełnomocnik brał udział w postępowaniu, a koszty pomocy prawnej nie zostały uiszczone nawet w części.

Sąd nie orzekł o kosztach procesu, jednak brak ten może zostać uzupełniony w trybie art. 626 § 2 k.p.k.